

LIBERTATEA

Abonamentul:

Pretul foii „Libertatea“ cu adăusele sale „Foaia Inter.“, literară-illustrată și „Tovărășia“, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2, an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2, dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Lume ciudată!

Ungurii vor să facă pe sama Turcilor universitate în Budapesta; Un Ungur făcut Turc!

Ziarele maghiare de Duminică (16 Maiu n.) ne aduc următoarea știre, vrednică a ne opri pe o clipă la ea:

„Universitate Mohamedană în Budapesta. Ministrul comun de finanțe Burian, are de gând să înființeze pe sama mohamedanilor (Turcilor) din Bosnia, universitate anume, în Budapesta. Guvernul Wekerle pregătește despre asta plan de lege, pe care îl va aduce naintea dietei pentru a fi primit.

„Abdullah Tif ulema (capul bisericii turcești din Bosnia) să află de o vreme în Budapesta, și în jurul lui să află, ca tâlcuitor (tâlmăci) Orner Feridun, care e Ungur ce trăește în Constantinopol și e trecut la legea turcească, — ca să stea la îndemână guvernului“...

Știrea aceasta e foarte mult punătoare. Intii și intii să vede, că prin ea să urmărește un scop politic mai înalt, mai în depărtat: Ca Ungurii, prin aceea că deschid o universitate turcească în Budapesta, să atragă tinerime turcească nu numai din Bosnia, ci și din Turcia, la universitatea lor aci, ca, vezi dta, prin ei să-și cîștige Ungaria cît mai bune legături și pretenie cu Turcii din Constantinopol, — mai ales că să țin și ceva neamuri după obirșie și după sînge. Că, vezi, toate puterile din Europa să rup să ajungă tari și mari la Constantinopol, punînd, poate, ca mîne chiar mîna pe el... Și dacă pînă acum nimenea n'a reușit să de reușesc Ungurii, prin aceea că le fac Turcilor și universitate în Pesta... Ca politică mare, trăsătura nu e fără rost.

Ci pe noi altceva ne privește. Pentru Turcii din Bosnia e vorba să se facă dară universitate în Budapesta. Bine. Noi ne bucurăm de asta. Că

vedem în faptul acesta un lucru frumos: Prin el să deschide unui popor ce e cuprins între hotarele împărăției austro-ungare, drum larg spre cultură, dîndu-i putința a-și cultiva limba și legea lui cea deosebită de altele, pînă chiar și prin o universitate, școala cea mai înaltă ce să dă! Un astfel de lucru nu poate fi decît salutat cu cinste din partea ori-cărui om adevărat liberal, doritor de deplină libertate popoarelor.

Dar să punem acum și cîteva întrebări ce să țin de acest lucru:

Cît de mare e poporul mohamedan, cel pe sama căruia guvernul unguresc află de bine să se pregătească a-l înzestra cu o universitate? și: Ce popoare mai locuiesc în Bosnia, afară de Turci?

Răspunsul e acesta: Turci sunt în Bosnia, ceva peste jumătate de milion, cam 600.000. Mai sunt însă acolo Sirbi peste 700.000, și felurite alte neamuri vre-o 40.000.

Bine. Dacă pentru cei jumătate de milion de Turci, ministerul din Pesta, la îndemn, să vede, dela Viena, face pregătiri pentru o universitate, — oare pentru Sirbii aflători acolo, cari sunt mai mulți ca Turcii, face-va asemenea? Mai ales că o universitate pentru Sirbi ar avea îndreptățire la viață cu atît mai mult, că la aceea ar alerga și ceea ce altă jumătate de milion de Sirbi din Ungaria, așadar ar fi spre folosul și mulțămirea unui popor de două ori și mai bine de mare ca Turcii bosnieci! Sau vom ajunge noi, locuitorii acestor țări, să vedem și minunea aceea, că o mână de păgîni, să fie mai cinstiți și mai drept împărtașiți de libertate și putință de desvoltare, decît vechile popoare creștine, cari formează această monarchie, și cari de atîtea ori și-au jertfit sute de ani miile de vieți întru apărarea acestor țări, tocmai contra acestor păgîni, cari voiau să le stîrpească? Și acum, cînd o

mână din acei păgîni, ajunse și ea sub tronul Impărăției noastre, — ea să fie ridicată pe palme, coperită cu libertăți și bunătăți, în vreme ce noi, vechile popoară să stăm cenușotce după ușă, lovite cu biciul și cu piciorul de guvernele țării și o-cîrmuitorii Impărăției?!

Ar fi totuși lucru prea minunat!

Bosnia și Herțegovina cu Turcii, ei a fost pînă acum numai „ocupată“ (cuprinsă) cu armele, abia de jumătate de an e „încorporată“ (întropată) de tot la Impărăția noastră austro-ungară. Și pentru Turcii ei să fac, uite, ce pregătiri! Facă-să, că e drept să se dea uniu popor aceasta largă putință de cultivare.

Dar cu ce ar fi mai răi Sirbii bosnieci, mai număroși ca Turcii, și cu ce Sirbii din Ungaria, cei nu de jumătate de an, ci de vre-o 600 de ani aflători aci, — ca să nu li se facă și lor același lucru?

Dar mai ales cu ce suntem mai răi noi Români din țările coroanei ungare, care nu suntem jumătate de milion, ci de 6 ori atîta acuși trei milioane, și nu suntem de jumătate de an, nici de 4-500 ani, ci de două mii de ani, cu 700 de ani mai înainte decît Ungurii pe acest pămînt, și nu am luptat vre-odată pentru a pune sub picioarele noastre aceste țări, ci ne-am vărsat sîngele întru apărarea lor contra celor ce veneau cu iataganele, cu ienicerii, cu semiluna asupra lor? Și, uite, acum urmașii acelor ieniceri, o mână din ei numai, să fie înzestrați cu chiar Universitate la Pesta, la acea Pesta, care nouă nu să ne dea ajutor, dar ne face peste putință chiar și ținerea mai departe a școlilor populare!

Cînd va aduce oare D-zeu la conducerea Impărăției și a țărilor ei, oameni cu simțăminte mai drepte, care să vadă și ei ce nedreptăți uriașe fac între popor și popor?

UNELE—ALTELE

Dna Dr. Vlad, dorită de cei din Vaț.

După-ce s'a știut că terminul pentru mergerea doamnei Dr. Vlad la arest în Vaț e fixat și că la 1 lunie are să fie acolo, — mai mulți arestați din arestul de stat dela Vaț au trimis îndată dnei Dr. Vlad o carte de corespondență ilustrată, pe care să vede chipul arestului dela Vaț, scriind pe ea:

— „Te salutăm și te așteptăm cu dor!“ —

subscriși mai mulți prinsoneri ce-și fac tocmai pedepsele în numitul arest.

*

Bosnia, a cui să fie?

Iată o întrebare încă nelămurită. Maestatea Sa Impăratul-Rege a hotărît și vestit în chip sărbătoresc alipirea Bosniei și Herțegovinei la Impărăție, — dar cum Impărăția asta stă din două jumătăți: Austria și Ungaria, naște întrebarea, că la care din două s'o „întabuleze“ pentru a fi cîrmuită prin guvernul acelei jumătăți?...

De să va lua lumea după dorințele Bosniecilor înșiși, apoi ei pare că nu doresc alipire nici la Austria, nici la Ungaria, ci — la Croația! Zilele astea o comisie a orașului Viena, a fost să întoarcă vizita Bosniecilor, la Serajevo. Orașul a dat în cinstea lor un prînz și la acel prînz s'au ținut mai multe vorbiri, în cari s'a arătat dorința din o parte și din alta, ca legăturile dintre nou alipita țară și cetatea împărătească Viena, să rămînă cît mai pretinești, bune.

Pintre vorbitori s'a ridicat v. primarul Mandic, și, el a zis că arată dorința poporațiunii bozniece însăși, cînd crede, că programul național al Croaților să va intrupa, și anume prin corporarea Bosniei și Herțegovinei la Croația, — ceea-ce ar fi o bună chezeșle de alipire pacinică și trainică a acestei țări la Impărăție.

Iaca, nu să poftesc nici ei la Ungaria, în care să domnește cu „terem tette“, ci la Croația, unde sunt tot Croați și Sirbi, Slavi și ei, frați cu Slavii din Bosnia.

Și toate semnele arată că în

tru aici să va dezvolta lucrul. Acesta va fi sfârșitul.

Să vorbește, că chiar și în cercurile dela Curtea împărătească domnește părerea, că din Croația, Bosnia și Herțegovina trebuie, făcut un stat cu cîrmă de sine, așa cum e Ungaria, cu guvernul său deosebit.

*

Desmintire.

Știrea pe care o adusese Dumineca trecută toate foile din Pesta — pe urma veștilor primite din Viena — despre planul guvernului Wekerle de a înființa o universitate pe sama Turcilor bosniaci la Budapesta, știrea pe temeiul căreia am scris și noi articolul din fruntea foii de azi, — să desminte. Ci-că ministrul Burián nu să gîndește la acel lucru și așa nici n'a putut pune la cale pe Wekerle să pregătească planul de lege din vorbă.

*

Adunarea gen. a Asociațiunii nu va fi la Dej, cum vestisem și noi, ci la Caransebeș. Asa s'a hotărît mai nou în Comitetul central, — căci la Caransebeș Asociațiunea nu a fost până acum nici odată.

*

„Dreptul de alegător comunal“, întocmirea reprezentanței comunale, și alegerea membrilor în antistia comunală — sunt amănunțit descrise de dl Dr. Romul Boila avocat în Diciosînmartin, în o cărtică peste 100 pagine. Cei-ce doresc să o aibă, să scrie la numitul dn avocat în Diciosînmartin. (Dicsöszentmárton) trimițînd 80 fil și 10 fileri de postă.

*

Tot fără guvern...

Țara e încă tot fără ministeriu după rînduială. Maestatea Sa, nu s'a hotărît încă la nimic. Intre politiciii din Pesta e încurcăla ca ne-alta. Să tot adună, să tot sfătuesc, să ciorevăesc, dar nimenea nu o rupe nainte într'o lature. Să vede însă că koșutiștii s'au mai îmblinzit, să arată gata a să mulțumi și cu mai puțin, numai să le rămînă puterea toată lor.

E năcaz mare că Maestatea Sa i-a spus-o lui Kossuth că nu-și dă învoirea la spargerea băncii, precum cer ei, nici chiar în cele militare nu le mai făgăduiește decît schimbări și semne noi pe steaguri și dreptul limbii ungurești la judecătoriile militare din Ungaria, dar încolo nici de aceea, ca „limba de slujbă“ să fie la toate regiunile din Ungaria, cea ungurească, nu poate fi vorbă.

Să vede, că țara va sta încă mult, poate luni de zile în starea de azi, cu guvern abzis, până să ajungă a avea iară unul după rînduială.

*

Impăratul Wilhelm la manevrele austro-ungare.

Din privilegiul petrecerii în Viena a Impăratului Wilhelm

al Germaniei, Maestatea Sa Imp. Rege Francisc Iosif I l'a invitat să vie să iee parte și la marile manevre pe care le va face în vara asta armata austro-ungară, — și Impăratul Wilhelm a făgăduit că va veni.

O foaie engleză zice, că Impăratul Wilhelm de aci încolo să va purta cu Austria ca cu un datorăș al său (că vezi a scos'o din năcazul războiului cu Sîrbia), ca cu un supus al său. De aceea va veni să vadă ce-i mai face și armata, cum manevrează, cum e cîrmuită, — vine ca la armata lui. Doar de era războiu, el era comandat peste armatele unite ale Germaniei cu Austriei; a Germaniei era inima, fruntea, puterea, a Austro-Ungariei o aripă a aceleia...

Trădătorii, să arată.

Un preot român, gr-cat, din Abașfalva, cu numele Stefan Boer, a scris săptămîna trecută un articol de nimic în foaia „Budapesti Hirlap“, spunînd că toată politica ce o fac Românii naționaliști și deputații lor, e o nebunie, și lucru înțelept e numai: să te inchini, cu cădelnița în mână, spre sfîntul și bunul guvern alui Kossuth din Budapesta. Un articol scribos, cum numai un jidan maghiarizat îl poate scrie! Precum l'a fi și scris și sfînția sa numai va fi subscris. Destul că foaia maghiară îl publică cu mare plăcere ca pe un „glas patriotic“ din gura unui Român de cei cumînți...

„Unirea“ din Blaj, cunoscînd, să vede, bine pe preotul ce și-a dat numele sub acel articol pocit, — scrie despre el:

„O scrîntitură. Bătrînul preot din Abașfalva, Ștefan Boer, se vede că nu are lucru destul în slujba sa de păstor alor 24 comune, are vreme și pentru politică. În o foaie ungurească face pe „popa-romănesc“ care în țara aceasta se simte ca în Eldorado, și lovește cu piciorul în deputații noștri!

„Noi nu-l socotim în stare să scrie dînsul scrisoarea aceea, credem mai bucuos, că dînsul a iscalit-o numai.

„Să cui de baștină, care nici cînd nu a trăit viață romăneasă, bătrînul nu ne cunoaște sufletul și nu ne simte inima, nu are deci voie să vorbească în numele Românilor!

„Tocmai de aceea ni-se pare că s'a făcut o greșală cînd s'a dat atențiune neînsemnatei scrisori a unui preot sătesc... cu școală puțină.“

Ce-i cu cursurile

pentru neștiutorii de carte?

Iacă încă cîteva știri privitoare la aceste prea folositoare școale cu cei mari:

Din *Zernești* ni-să scrie, că și acolo s'a ținut școală cu neștiutorii de carte. Li-s'a spus oamenilor la biserică despre ce e vorba, ca să meargă să învețe chiar și cei bătrîni cari au rămas fără știință de carte, — și s'au și înștiințat o ceată de inși să învețel. Și au și învățat mulți.

*

În *Sân-Mihaiul deșert*, (tract. prot. gr-cath. al „Dirgei“ cursul școlar pentru învățarea de scris-cetit a neștiutorilor mari s'a ținut sub conducerea inv. V. Dumitraș, începînd din 21 Dec. a. tr. până în 13 Aprilie, a. c. fiind cercetat de 30 persoane, după cum află Gaz. de Dumin. Acest curs s'a încheat prin un examen public, la care au luat parte în numele desp. Hida — Huedin al „Asociațiunii“ dl, dr. Simeon Tămașiu, adv. în Hida directorul desp., Paul Roșca, prot. gr-ort din Fizeș-Sânpetru și Gavriil Mureșan preot gr-ort. în Jimborul mare.

Esamenul s'a început cu întonarea de 3 ori a cîntărei „Christos a înviat!“ cîntat de școlarii mari și a fost deschis de d. prot. Paul Roșca printr'o cuvîntare potrivită, în care arată lipsa mare ce o simte poporul român de a-și lumina mîntea cu învățatură!

Fiecare elev e examinat apoi din cetit și scris. Mitru Harța declamează poesia „Rugămîntea din urmă“ de G. Coșbuc, cu care a stors lacrimi din ochii multora; iar 3 elevi adulți spun un dialog despre „Școală“. În urmă, vrednicul avocat d. Simion Tămașiu ține poporului o vorbire potrivită despre scopurile bune ce călăuzesc inteligența română, cînd voește a da cunoștința de carte poporului!

Fiecărui care a cercetat acest curs îi dăruiește cîte un exemplar legat frumos din cartea de rugăciuni „Mărgăritarul sufletului“ îndemnîndu-i, ca rugîndu-se lui D-zeu, să se nizuiască a-și înmulți cunoștințele cîștigate, și în viitor și mai mulți să se înscrie la învățatul scrisului și al cetitului!

Inv. V. Dumitraș mulțamește comisiunii esaminatoare, elevilor cari i-au ascultat glasul chie-mător și s'au nisuit a-și cultiva mîntea prin învățatură!

*

Iar *Asociațiunea* publică următorul imbiemint de premii:

Premii pentru instruirea analfabeților.

Comitetul central al Asociațiunii în ședința sa ținută la 16 Octomvrie 1908 (Deciz. Nr. 252 p. d) a decis să împartă *cinci premii de cîte 50 cor.* acelor învățători și preoți, cari vor dovedi prin directorii și comitetele cercuale ale despărțămîntelor Asociațiunii, că au instruit în cetit și scris mai mulți analfabeți în cursul iernii trecute.

Invităm deci pe toți aceia, cari doresc să fie împărțășiți de aceste premii, să înainteze comitetului central cererile cu dovezile necesare *pînă la 1 Iunie n.*

Petițiile, cari nu vor fi recomandate de directorii despărțămîntelor și de comitetele cercuale, nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 10 Maiu 1909.

Șulutu, preș.

Romance din Dobrovia

trecute la — turcie!

Să știe că prin Dobrovia să mai află și azi mulțime de Turci, Bulgari Greci, Sirbi și toate vițele de oameni. Românii erau puținii în Dobrovia pe vremea cînd această țară a fost alipită la România, — azi ei sunt număroși, încît au dat o înfățișare cu totul romăneasă țării. Totuși în acel amestec de neamuri streine, nu e mirare dacă să mai întimplă și minuni ca cele ce le descrie ziarul „Minerva“ din București, anume trecerea alor două Romances la religia lui Mohamed, la turcie. Iaca ce să scrie din Tulcea (în Dobrovia) numitului ziar:

Femeia Elena Tudora din comuna Calabanca, s'a plîns la deregători, că fica ei Maria, care era lucrătoare la cultura de tutun a regiului statului, a fost acolo ademnită de turcul Ionoz Mehmet Ali, care în urmă (fiindcă fata să ținea acum de el), a silit'o să treacă la mahometanism, făcîndu-să cadână (nevastă de Turc).

Trecerea ei s'a făcut în chipul următor:

Ionoz Mehmet Ali s'a dus cînd Maria Tudor la hogia (popa turc) din Tulcea, care i-a dat o cruce cu obligarea s'o calce în picioare timp de 40 zile! Pe cruce sunt săpate chipurile Maicei Domnului și a celor patru evangheliști. În dos crucea are o scobitură, în care să toarnă ceară roșie și prin ajutorul căreia crucea să prinde de talpa pantofului sau a păpucului ce

poartă fata, care vrea să treacă la mahometanism. După-ce Maria Tudor a călcat în picioare timp de 40 zile crucea dată de hoga din Tulcea, acesta a recunoscut că fata s'a lăpădat de creștinism, și a trimis-o la muftiul (judecătorul musulman) din acel oraș, care a în-cuviințat căsătoria între fosta Româncă și Turcul Ionuz Mohamet Ali.

Căsătoria s'a celebrat în geamia din orașul Tulcea.

Așa s'a făcut și cu altele ce s'a dau păcatelor cu Turci și trebuie apoi să se mărite după ei.

Vederi cerești.

Intunecime de lună va fi Vineri dimineața, în 4 Iunie st. n., Să va vedea, dacă nu va fi ceriul înnoțat, de pe la 1 oră noaptea, până în ziuă albă.

Intunecimile aceste să întâmplă pe timp de lună plină și cam la 5 sau 6 luni câte-odată. Astfel în 1909 vom avea în 4 Iunie dimineața (Luna plină în 4 Iunie, la 2 ore dimineața) și în 27 Noembrie dimineața (Luna plină în 27 Nov. la 10 ore dimineața).

Mulți plugari vor vedea, de bună seamă, intunecimea din 4 Iunie, căci ei să scoală în zorile zilei, eșind la lucrul cimpului, în aerul cel mai sănătos, în firea scaldată de razele cele dintii ale soarelui binefăcător. Domnii, cu obiceiurile lor, nu sunt așa de fericiți în privința asta. Căci lor le place să-și petreacă seara până târziu, iar dimineața, când liaciocirliia își înalță rugămintea de laudă, la ivirea soarelui, ei abia să întorc pe cealaltă dungă, ca să doarmă până la 8. De aici apoi, e ade-vărată vorba poetului:

...palide doamne
Cu zimbet ostenit, cu mâni de ceară,
Sărmane frunze, vîntului lăsate,
Flori răsărite 'n umbră.

...bolnavi de visuri și de streche,
Puhavi de somn, slăbiți de trîndăvie,
Fantome 'njobenate.

(Vlahuță după Ada Negri.)

Ce pățești prin Budapesta dacă ești străin.

Foile dela 16 Mai aduc din Budapesta următoarele știri:

Ieri s'a înștiințat la poliția de aici un locotenent (Oberlieutenant) pensionat din Budweiss, Adalbert Placsek, care s'a plîns asupra următoarelor lucruri ce le-a pățit în acest oraș:

— „Sunt, a zis, în călătorie de nuntă cu nevasta mea. Din Dalmația am venit să vedem și Budapesta. Sosiți aci, am plecat dela hotel să vedem orașul. Am umblat noi cit am umblat singuri, dar am văzut că ne trebuie un călăuz, că altfel nu te poți îndrepta în drumul tău prin marele oraș. Am cerut unui hamal (hordar) să vie el

cu noi. Ne-a cerut 6 cor. dela 10 ciasuri nainte de amiaz până la 6 sare. P'am spus că-i dau. Mi-a cerut banii nainte, că zice că mulți l'au înșelat. P'am dat. La amiază ne zice:

— Dumneavoastră acum mergeți să prinziți, și la 2 ciasuri eu viu și mergem mai departe. Eu îl tocmisem pe toată ziua, nu cu două ciasuri pauză la amiază. P'am zis: Rămii și mîncă cu noi. că nu putem sta atîta. El că nu, că el e jidov de legea veche și nu mîncă decît gătit la casa lui... Și s'a dus. Am așteptat și până la 3, el nu mai vine! Am mers la colțul de stradă unde îl luasem, și am întrebă de el. Ni-s'a spus că acela o fi pe vremea asta la alergările de cai și vinde acolo programe! Am mers și noi acolo și de fapt l'am aflat într'un tîrziu pe înșălător. S'a speriat cînd ne-a văzut și ne-a spus că să iertăm, dar n'a mai putut veni, că a fost chemat aici, și ca să nu fim de pagubă, ne dă napoi banii pe jumătate de zi, 3 coroane, — și ne-a pus în palmă un taler de 1 florin și 1 coroană. N'am vrut să mai fac scandal și l'am închinat.

Mergînd de acolo, femeii mele îi era foame. Intrăm la o cofetărie și luăm cite o cafea. La plată dau talerul primit napoi dela hamalul nostru. Chelarul să uită la taler, să uită la mine, și îmi zice:

— Talerul e fals (rău)! Dar nu mă folosesc de asta, vă văd străini, dar să aveți grijă că puteți păți rău umblînd cu astfel de bani. P'am spus că cine suntem și ce am pățit cu hamalul. A zis că așa-i, pe streini îi pișcă rău toți în Budapesta asta, ca și prin alte orașe mari. Dar el, uite, ne face un bine, primește talerul cel rău în preț de 1. coroană. I-l'am dat.

Un tiner bălău ascultase vorbele noastre cu chelarul cafenelei, și cînd eșim în stradă, să imbie să ne conducă el acasă. Pe drum ne spune, că el e un aurar ajuns la rău. A avut prăvălie mare de orloage și tot felul de lucruri de aur și argint, și a bancrotat. Dar mai nainte a pus multe din ele în casele de amanete (zăloage). Și ne arată citeva bilete (țiduli) dela casa de zălogire. Ne zice să luăm noi una din ele, că ni-o dă ieftin, fiind lipsit, și noi să scoatem apoi lucrurile de aur din zălog. Biletul arăta că el a căpătat 90 cor. pe auriturile zălogite și prețul acelor era pus în bilet ca fiind cel puțin 150 cor. Ne cerea omul lipsit numai 20 cor. pe bilet. (Așa că am fi avut de dat la casa de zălogire 90 și lui 20, era 110 cor. pentru lucruri de 150 cor. ba și mai de preț, că în bilete să pune prețul totdeauna cit mai mic). Nevasta mea zice: ia biletul, avem și noi lipsă de auriturile din vorbă și, uite, ne vin destul de ieftine. Și îi dau omu-

lui 20 cor. pe bilet. Azi am mers la casa de amanete să scoatem dar că lucrurile. Cînd colo, cei dela casă numai să ne înhațe ca pe niște mișei, că biletele erau falze! Le-am spus și aci toată povestea noastră, cum într'o zi am fost înșelați de trei ori de oameni de nimic în acest oraș. În zădar, mi-s'a zis, noi trebuie să cuprindem biletele și să le dăm pe mîna poliției. În loc însă de a chema un polițist și a vă da lui să vă ducă, iacă vin eu cu dvoastră să le dăm în samă...

Așa am ajuns iacă să dăm față și cu poliția, după toate celelalte.

A doua zi străinul a plecat grăbit din vestita Budapesta!

De fapt, așa o pățești ca străin în acest oraș. Nu știi cum să-ți înbumbi mai bine toate hainele pe tine și cum să te păzești mai strășnic, să nu fii păcălit și furat fără știre la tot pasul..

Sporul Jidovimii în România.

Un ziar din București, „Viitorul“ atrage luarea aminte a lumii asupra unei primejdii pentru poporul român din Țara-Românească, — primejdie ce izvorește din faptul, că poporul românesc crește prin sporirea firească, mult mai încet ca Jidovimea din aceeași țară, așa că, dacă și azi România are deja prea mulți Jidani (doar tot al 20-lea locuitor al țării, e Jidan!), — apoi cu vremea acest neam va fi și mai numărös și Românii vor avea cu el și mai mult vall Iată unele din datele ce le scoate la iveală în privința asta, ziarul bucureștian:

După cea din urmă numărătoare făcută de ministerul de domenii, să poate vedea primejdia ce amenință România prin descreșterea populațiunei române și înlocuirea ei prin populațiune străină (jidana). Intr'adevăr te înspăimîntă cînd vezi marele număr de morți, pe care îl arată populațiunea română, față de născuți, în asemănare cu ce să vede la populațiunea străină, indeosebi la Jidovi. Iată ce arată tabelele statistice:

În luna Ianuarie 1908, s'au născut 2425 Români și au murit 2186, deci o creștere prin nașteri de 239, ceea-ce face cam 15 la sută.

În același timp însă, s'au născut 514 evrei și au murit 318, ceea-ce dă la ei o creștere prin nașteri de aproape 40 la sută!

În luna Februarie același an, să nasc 2727 Români și mor 2102, iar jidani să nasc 500 și mor 313, ceea-ce dă la Români un spor de 625 la aproape 3000 de suflete, iar la Evrei 187 numai la 500 suflete!

Luna Martie, Aprilie și Mai, dau cam aceleași sfirșituri ca Februarie.

În Iunie, prisosul de născuți la Români scade și mai mult: să nasc 2420 suflete române și mor 1976, ceea-ce dă o creștere de 409 născuți; Evrei s'au născut 478 și au murit 243, o creștere de 235! Adecă Românii la un număr de 2420 suflete, au o creștere prin nașteri mai mică decît Evreii, cari n'au decît 478 nașteri! La Român creșterea prin deosebirea între nașteri și morți, este numai de 20 la sută, le Evrei e aproape de 60 la sută! Și așa mai departe.

Și această stare nu este de acum, ci de aproape o jumătate de veac, de cînd zi cu zi, populațiunea română crește tot mai slab, pentru a face loc populațiunei evreice.

Dela 1859 cînd s'a făcut întia numărare, până la 1899, populațiunea română a crescut numai cu 49 la sută, pe cînd cea evreiască cu 98 la sută, adecă indoit! La 1859 aveam în toată țeara o populațiune de 3.638.749 Români ortodoxi și 134.168 mozaici, iar la 1899 aveam o populațiune de 5.451.787 Români ortodoxi și 266.652 mozaici, ceea-ce însemnează: că, de unde populațiunea română a crescut cu 20 la sută, cea mozaică s'a indoit!

Pentru a vede însă și mai bine primejdia ce amenință populațiunea română, ne slujește orașul Iași (cel mai jidovit oraș din România)! Dela 1883 până la 1905, în nordul Moldovei populațiunea română ortodoxă nu are nici o creștere prin nașteri, iar populațiunea evreiască crește cu 10.988!

Volumele II și III.

a

„Foi Interesante“ adecă »Foaia Interesantă« de pe 1907 legată toată la oaltă ca vol. II, și cea de pe 1908 ca vol. III. le avem gata, legate în table moi. Cei-ce doresc, le pot procura. Trimiteți cite 1 cor. și 30 fil. de fiecare volum, și vă vine pe postă franco.

La cerere scrieți că volumul de pe care an îl doriți?

Cine cere amîndouă volumele, le capătă în pachet recomandat pentru 2 cor. 72 fil.

Un volum (ori-care) cu 1 cor. 30 fil.

— Fără bani nu să trimit nimănu, nici cu rambursă.

Trimiteți banii nainte.

Foarte potrivite ca daruri la sărbători, la zile însemnate, pentru tineret, băleți mai mari de școală, fete tinere, etc.

Vol. I, de pe anul I al Foi, nu-l mai avem acum, ci l'om avea iară mai târziu, că avem a tipări de nou citeva foi din el, pentru a le putea da deplin.

Cei-ce au trimis în timpul din urmă bani și pentru vol. I, să mai aștepte pîn'o fi iară gata, ori să ne scrie ce să facem cu banii pentru el?

Cînd va fi gata iară și acela, vom da de știre!

STANLEY THE FOCK

Jocul miresei...

— Pentru gimnaziul din Brad. —

În 9 Maiu n. s'a săraat la *Vințul de-jos* cununia tinerului *Iacob Danciu*, cu dsoara *Doru Măriuțiu* (din Cugir). La propunerea părintelui Const. Oancea (Cioara), jocul miresei s'a făcut în scop cultural: cinstindu-se darurile adunate de mireasa jucătoare, în folosul gimnaziului din Brad ca ajutor în năzuința sa spre întregire.

Jucînd pe drăgălașa și fericita mireasă, au dăruit pentru jocul ei: Dl părinte Constantin Oancea, preot Cioara, 2 cor., Zaharie Henția, farm. București, 1 cor., Romulus Balomiri, silvicultor Cugir, 1 cor., George Băluțiu, contabil Cugir, 1 cor., Iulian Vulc, mare propr. Tartaria, 1 cor., Dumitru Oana, inv. Pianul-sup. 1, Alex. Duolea, inv. Șebeșel, 1 cor., Ioan Gotia, propr. Vinț, 2 cor., Simion Oltean, com. Cugir, 3 cor., George Aron 1 cor., Nicolae Gotia 1 cor., Lăncrăian Petru 1 cor., Zaharie Grecu 1 cor., Lupul Ion 1 cor., Gligor Dat 1 cor., Stefan Danciu 2 cor., George Vos 1 cor., Ion Dat 1 cor., Nicolae Pienar 1 cor., Avram Pienar 50 fil., Silvestru Pațitia 40 fil., Ion Șara 40 fil. De tot 27 cor. 30 fil., cari s'au trimis deodată cu lista de mai sus administrației foii „Libertatea”, care, la rîndul său, a trimis acea sumă la destinația sa: Direcțiunii gimnaziale din Brad.

Trăiască tinerii pomeniți și dăruitorii toții!

Un popor treaz.

Care nu bea beuturi spirituoase.

E vînjos, de viață, viteaz!

În multe țări, guvernele, înspăimîntate de pustiirea în sănătate pe care o trage după sine beutura de spirituoase, au luat măsuri de a abate poporul dela patima urită a beuturii. Dar dacă poporul însuși, grosul, mulțimea, nu înțelege înțelepciunea acestui lucru: a reținerii dela beătură, apoi măsurile guvernelor nu mult plătesc, că găsesse ei oamenii chipuri și moduri de a-și cîștiga această otravă!...

Acolo însă, unde poporul însuși, înțelege ce bine își face sieși, respingînd beutura, ori cel puțin stîmpărîndu-să în chip înțelept întru folosirea ei, — acolo urmările sunt minunate. Iaca, de pildă, ce scrie despre acest lucru un mare ziar din București:

Dacă în Rusia, măsurile de opăcire în ale beuturii, luate de puterea guvernamentală, n'au dat

roadele dorite, în alte state unde mulțimea poporului a luat însași lupta împotriva beuturii, adese-ori chiar în contra dorinței guvernelor, lupta a reușit sau e pe drum de izbîndă!

Astfel vecina noastră, *Bulgaria*, e poate singura țară, după *Turcia*, în care beuturile spirituoase sunt cu totul necunoscute și aceasta fără nicio intervenire din partea guvernelor!

Acum cîtiva ani, vizitînd unele orașe bulgărești, am fost izbit de lipsa aproape desăvîrșită a cafenelelor și-a crîșmelor, cari pîndesc în orașele noastre la toate rîspîntiile! Vorbînd cu directorul școlii românești din Sofia, dl prof. Stroescu, mi-a spus că în cei 10—12 ani cîți locuise în Bulgaria, nu i-a fost dat să vadă un singur om beat pe străzile orașelor. În orașe să bea foarte puțin vin și ceva mai multă bere, care e mai ieftină decît la noi. *Țăranii nu beau decît la cele 3—4 mari sărbători de peste an*, drojdie de vin și un fel de rachiu făcut din alcool, apă și anison. Iar și atunci beau cu cumpătate și nu să îmbată nici-odată!

Femeile nu pun nici un fel de băuturi în gură! Nu încapă îndoială că numai așa să poate înțelege vigoarea de care dă dovezi neîntrerupte poporul bulgar, puterea lui la muncă, spiritul de cruțare și ținerea laolaltă în care trăesc unii cu alții!

Unul din proverbele (zicălele) cele mai răspîndite în Bulgaria e: „Vodița mirna glavita”, (apa nu întunecă mintea). Cinstirea a ceea ce a apei răcoritoare și limpezi, o fi ea mai de rînd decît închinarea viței de vie, dar acestui fapt i-se datorește o tărie trupească și sufletească pe care milioanele de muncitori dela noi și-o cheltuesc fără glorie și fără folos, în mizeria speluncelor orășenești și în duhoarea ametoare a circui-melor dela țară!

Mai mult decît atît, însăși pătura intelectuală din Bulgaria, e firită de păcatele beuturii!

D: Stroescu a ținut să-mi arate felul inteligent în care petrece tineretul din Sofia!

În parcurile bine întreținute cari împrejmuesc capitala actualului regat, ca un briu de verdeață, n'am găsit nici una din vilele de desfîrnare și de beție, cari să țin lanț de-alungul șoselei bucureștene!...

Nenumăratele societăți de gimnastică din Sofia, să răspîndesc Duminicile în jurul orașului, petrec după amiezele în jocuri și în exerciții în aer liber, și cînd una dintre ele a raportat victoria, să strîng cu toții în jurul mesei, beau bere și cîntă în cor, cîntece voioase și senine ca și sufletul acestor oameni, cari nu cunosc zvăpăierea și mahmureala chefurilor noastre! Fiereste, iubitorii de plăceri rare, nu vor putea să găsească nimic de admirat întru acești cultivatori de zar-

zavaturi (verdețuri) și de suflete cinstite.

...Cei cari mai păstrează în fundul inimilor lor plăcerea unor vremuri de sănătate și de tinerețe, vor face drumul Sofiei și vor înțelege acolo, că vigoarea unui neam să poate adăpa și la alte izvoare decît acele a butoaielor desfundate, și că împotriva relelor sociale, printre cari să numește și beutura, nu e armă mai bună și mai trainică, decît știința de sine și vrednicia omenească!

La aceeaș știință de sine au făcut chemare societățile de cumpătate din imperiul austriac.

Ceea-ce nu au putut face prin legi, au căutat să facă prin propagandă, prin cărțile, prin foi anume, prin conferințe în centrele muncitorești. Lucrarea lor a avut un succes neașteptat. Mii și mii de muncitori să înscrieau în societate, legîndu-se — a nu mai bea!

Urmînd pornirei de obște, uniunile engleze au pornit aceeaș mișcare ca și în Austria. Și e nădejde că în curînd dieta engleză va vota o lege pentru oprirea vînzării de beuturi în mic.

În statele americane Iakota de Nord, Kausas, Misisipi și Alaska au oprit încă de mult vînzarea de beuturi cu măsură mică. Acum de curînd statele Alabama și Georgia au intrat pe aceeași cale. Altele, cum sunt Masașasetul și Conecticut, au împuternicit fie-care comună să porceadă cum crede mai nimerit. Pretutindeni aceste legi au fost votate la dorința poporului. Iar urmările sunt din cele mai îmbucurătoare. În orașul Atlanta au fost 853 de arestați în 1907, și numai 768 în 1908. Pe cînd în Birmingham numărul arestaților a scăzut într'un singur an cu 35 la sută și anume 80 la sută mai puțini arestați pentru beție, 35 la sută pentru diferite scandaluri, 40 la sută pentru vagabondagiu și 70 la sută pentru atentate la pudoare.

Așa luptă pe aiurea contra nenorocitei patimi a beției. Poporul însuși cere stringerea ei în fiere și stîrpirea ei, pe cînd la noi acest lucru, azi, ar fi, pare-mi-se, acuși peste putință!...

Gorespondență.

Petrecere în Archita.

Tinerimea română din Archita sub conducerea zelosului inv. Alexandru Comșa a aranjat în 9 maiu n. o petrecere populară împreună cu teatru în sala școlii gr. or. române din loc.

Aceasta petrecere a fost și de mare bucurie pentru poporul român din Archita. Programa a constat din puncte foarte potrivite pentru popor.

S'a predat: a) „Despre Iene” trilog, predat cu bine, de trei fete

din popor îmbrăcate în port săliștenesc; b) „Herșcu Boccegiul” monolog, predat cu mare haz de un june; c) „Ucigașul fără voie” declamare, predată de inv. A. Comșa cu izbîndă; d) „Cinel-Cinel” teatru, predat de tineri și tinere din popor, în costume naționale. Jocul lor a reușit deplin, silindu-să fiecare a-și da rolul cît mai potrivit. Rolul principal din această piesă l'a avut inv. A. Comșa, care foarte bine s'a putut transpune în starea lui „Graur”; e) „Țiganul la cătane” predat cu mare haz, tot de tinerei. În „comedia” aceasta nu pot trece cu vederea de nu a aminti pe cei doi copii, cari avînd a juca rolul celor doi purdei, au produs în public un haz foarte viu, bătîndu-să cu mincile dela cămeși pentru cojile de pită din desagi, ce le-a adus neica lor din cătane.

După producțiune a ieșit pe bină părintele Ioan Vătășan, aducînd mulțămite on. public pentru sprijinul dat și zicînd că numai sprijinîndu-ne împrumutat la orice dată, vom putea sta „ca stîncă de piatră, neclintiți în fața vijeliilor, ce ne încunjură în timpul de față”.

A urmat jocul, care abia îl aștepta tineretul, dar mai ales fetele, cari toate erau îmbrăcate în port săliștenesc. Cu jocul s'au umplut două săli, într'o sală a jucat țărănimea, într'una inteligența.

Insemn că domnișoare române au fost cam puține, dar au fost mai multe de Sas și cite una de ungar, cari la început să uitau cam mirate la jocurile naționale românești; dar după aceea să le fi văzut numai, cum s'au aruncat în el. Numai așa le bătea piciorul la „Sîrbă”; și frumos să învîrteau la „Ardeleană” și „Hățăgana”.

Laudă tineretului din Archita și zeloșilor conducători ai acestui popor, cari mână în mână lucrează la înaintarea și bunăstarea poporului lor incredințat!

N. O.

Cum a trăit noul împărat turcesc nainte de a fi împărat?

Iaca citeva amănunte interesante din viața noului Sultan (Împărat) al Turcilor, — amănunte ce varsă nouă lumină asupra fostului Sultan.

Mehmed V. este frate cu fostul Sultan Abdul-Hamid, și este mai mic decît el cu 2 ani, e dară de 65 de ani.

Sultanul de azi timp de 30 ani, în tot timpul Domniei fratelui său, până la izbucnirea revoluției din Iulie anul trecut, a trăit aproape ca un prizonier, înconjurat fiind de oameni, cari erau puși în slujba fratelui său. Aceia cari au putut să-l vadă în timpul acestuia au rămas adînc mișcați de tristețea pe care o spuneau ochii săi albaștri.

Această tristețea mărturisa de suferințele pe cari le îndura, atât sufletește cât și materialicește din partea fratelui său împărat. Deși el era doar prințul de coroană al unui mare imperiu, și deși din plățile ce i-să cădeau dela stat, putea să trăiască destul de bine, cu toate acestea a dus o viață cât să poate de grea, căci fratele său Sultan, făcea totul ca să-l lase în cea mai mare lipsă, dându-i privilegiu a să strica prin oare-cari inclinațiuni ce avea pentru femei și băntură, ca astfel să-l peardă pe încetul și să domnească dînsul în liniște.

Inchis într'o adăugare a palatului Dolma-Bagse, care este despărțit de palatele Sultanului: de Yldiz, prin ziduri foarte înalte, foarte rar i-să îngăduia să se ducă la proprietatea sa Mașlac; urmat de șpioni călări, cari șpionau toate mișcărilor lui și să purtau cu el ca cu un sclav. De multe-ori a căzut la picioarele fratelui său Sultan, și l'a rugat zicîndu-i că să lăpădă și de tron, — numai și numai să-l scape de acest fel de traiu. Dar Abdul-Hamid făcea urechea surdă și nu-i dădea nici o ascultare!

Cite-odată putea să țină legături cu amicii săi, oameni de o mare cinste, prin mijlocirea femeilor din haremul său. A trebuit însă să se lase și de aceasta, de cînd șapte familii din cele mai onorabile, bănuite de fostul Sultan că femeile lor fac pe mijlocitoarele, au fost alungate din țară de Abdul-Hamid! De teamă ca nu cumva amicii săi, să fie bănuți de fratele său Sultan și pe urmă să sufere, dela un timp a spus amicilor săi să rupă ori-ce legături cu dînsul!

Era destul ca cine-va să stea alături de el cînd se plimba cu vaporul sau în tramway, pentru ca mai pe urmă să fie arestat și exilat (scos din țară).

Numai cîteva persoane se apropiu de el și anume: doctorul, croitorul și alți cîteva furnizori, și dela dînsii s'a aflat cît suferea pînă mai eri Sultanul de azi al Turciei!

Abdul Hamid în credința lui deseartă, îi era frică să se uite ochii fratelui său, căci îl bănuia că dînsul va fi nenorocirea sa! La un prînz dat la Yldiz, din întîmplare a aruncat ochii asupra lui. Mehmed Reșad, Sultanul de astăzi. Indată s'a retras spunînd că simte o durere la un deget...

În tot timpul prinsorii sale, Sultanului Mehmed V, s'a ocupat cu studiul limbei arabe, persane, în care compune, și versuri. S'a ocupat și cu franceza, pe care o vorbește și scrie ca și limba engleză.

Știa tot ce se petrecea în țările civilizate, în Occident ca și în Orient.

Soartea împărăției îl întrista foarte mult.

Este un mare admirator al așezimintelor liberale ale Franței și Angliei. Amic al libertății, dorește ca toți fără deosebire de religie și națiune, să se bucure de dînsa.

Are groază de absolutism (domnia volnică a unui om atotputernic) fiindcă, tocmai dînsul a fost jerta acestui absolutism.

Cu suirea pe tron a lui Mehmed V, o lume nouă a început pentru Turcia: vremea constituțională, care o va face, căci este altfel înzestrată de natură, ca în scurt timp să fie un imperiu puternic, cee-ce ajungea demult dacă nu era împiedecată de absolutismul lui Abdul-Hamid, căruia i-s'a cîntat veșnica pomenire. (După „Min.“)

NOUȚĂȚI

Școli comunale nouă a rînduit comisia administrativă a comitatului Hunedoarei, să se facă în comunele Ardeu, Mermezeu, și Homorod, de peste Murăș (pe valea Geoagiului). Intrucit să vor învoli la asta și reprezentanțele comunale. Dacă reprezentanțele nu să invoesc, și nici biserica nu-și poate susține școala confesională de pînă acum. — e silit statul să facă el școala.

Congregație la Deva, e chemată pe ziua de 28 Maiu, cu un program „modest“ de abia vre-o 600 puncte și cite să vor mai adauge prin programul supletoriu (întregitor) obicinuit. Printre obiecte e și curenda comit. Barș care roagă pe toate comitatele să se alătore la cererea lui, înaintînd dietei scrisoare, prin care să o roage să aducă lege de congruă nouă, urcînd plata preoților religiunilor recunoscute, la 2400 cor. pe an, apoi să ceară bancă națională maghiară, deosebită de a Austriei, și altele.

Croații și învățătorii maghiari. Am arătat în numărul trecut întimplarea învățătorului maghiar Henric. A fost omorît în mijlocul uliței, pentru-că prea să arăta aspru răspînditor al maghiarizării printre copiii Croați din satul Sod.

Ziarul »Bud. H.« dela 13 Maiu scrie: »Un învățător maghiar din Slavonia, trimis și el acolo de Societatea „Iuliana«, ne scrie din privilegiu morții învățătorului ungur din Sod, o scrisoare jăluitoare. E teamă, zice acesta, că la soartea celui dela Sod ajung toți învățătorii societății „Iuliana“ dacă Banul mai suferă aștîrările fără frîu a foilor croate, contra școalei maghiare! Foile aștîrtoare sunt răspîndite cu miile în popor prin preoți, și de aceea nu e sigură aici viața nici unui învățător maghiar!“

Cununie. Clementina și Sebastian Corcheș și vîd. Roza Popescu vestesc celebrarea religioasă a cununiei fiilor lor Virgil și Florica,

care să va celebra Luni în 18/31 Mai 1909 la orele 4 p. m. în biserica română gr-or. din M-Lazuri.

Intrămarea villor după înghețul din 9—10 Maiu, nu mai merge. Acele lăstare care erau date, s'au uscat de tot, ca arse de pîrjol, — dar acei lăstari, cari încă nu ieșise, cari ierau încă în mugure, — aceia au dat acum frumos, plini de putere. Așa în loc de a avea pe o viță 6—8 lăstare cu struguri, vor 1—2—3, — încît nu să mai plătește ca oamenii să le lucreze. Căci cele de pe locuri mai înalte, pe coaste mai scutite, n'au suferit așa mult, ca cele ce erau mai jos ori chiar pe șes, prin grădini.

Groznică razbunare a dragostei părăsite... Din Milano să vestește un omor, de care nu cetim în toate zilele!

În comuna Gronardo de lîngă Cremont, proprietarul Portesani sta chiar înaintea preotului la altar cu mireasa sa, cînd din mulțime să ivi o fată tîneră de țaran, și cu un pumnal omorî pe mire cu cuvintele:

„Pe mine trebuie să mă ia i de soțiii!“ Aici țî-e darul de nuntă!

Mirele căzu mort la pămînt, iar mireasa și preotul îngroziți, își întoarseră privirea dela vederea înspăimîntătoare.

Fata apoi să înștiință de bună voie la poliție.

Asentările în părțile Devei au dat sfîrșit slab, care arată degenerarea (slăbirea și scăderea) tinerețului. Din 773 feciori din cercul Devei, ajunși la măsură în zilele trecute, după spusele foii „H-v.“, numai 107 au fost aflați harnici a purta pușca și vițelul... E urmarea firească a patimei beuturii, la care poporul, și pe acolo și pe aiurea, s'a dat cu grosul, — lucru care, dovedit, slăbește puterea de viață în oameni. Iar mai ales dacă din copilărie începe a trage la „porții“ de vinars, el însuși, beutorul, rămîne un nevoieș, ori dacă el, născut din părinți voinici și sănătoși, n'a putut fi înfrînt prea tare de ticăloasa beătură, apoi copilul său de sigur va fi un nevoieș!... Cînd veți înțelege odată aceasta, bieților oameni din popor?

Capetele încoronate, nu-și știu ziua și cîsul cînd pot fi ajunse de mîna cutare răzbunătoare, care le duce moarte, une-ori cu vină, alte-ori fără nici o vină. Societățile ascunse de »anarhiști«, teroriști, etc. formate din nemulțumiții cei mai cutezători cu stările de lucruri de azi în țări, hotărăsc, că acum cutare cap încoronat, dincolo altul, să fie azvîrlit jos de pe umerii purtătorului, pentru-că nu împlinește oare-cari dorințe ale mulțimii. Ca prin asta să înduplece pe cei sus puși,

a-și mai muia inimile spre cei de jos, — așa zic ei.

Mai nou ci-că societățile secrete (ascunse) de teroriști slavi din Balcani, ar fi osîndit la moarte pe principele Nichita dela Muntenegru și încă cîteva bărbați însemnați muntenegreni, și vor pîndi numai privilegiul bun cînd să le facă capătul. Iar în Portugalia s'a descoperit o conjurație contra Regelui din partea unui comitet de revoluționari.

Un barbier ce vinde păr de pe capul Împăratului Vilhelm II. Ci-că barbierul de curte al împăratului Germaniei a făcut unui muzeu de rarități din America un îmbiemînt ciudat: a zis că-î vinde părul de pe capul împăratului Vilhelm și al întregii sale familii, adunat de el de ani de zile și păstrat deosebit! La fiecare tunsătură i-a pus părul frumos de-o parte, l'a așezat în cutioare de sticlă și a scris pe el ziua tunsului. Acum are părul lui împărătesc de pe mulți ani și-î îmbie spre vînzare, ca ciudățenie pentru marele Muzeu alui Carmengie. Cere pe împărătescul păr 350 mii de marce. Și americanii, cumu-'s ciudați, te pomenești că-î cumpără părul spre a-î arăta de comedie, pentru bani frumoși, lumii de acolo, care de sigur s'ar îmbulzi să-î vadă...

Nebunit în tren. Jalnica soarte a ajuns pe un anumit Andrei Kohut ce venia din Silezia spre Petroșeni, avînd aci lucru la băi. În cupeu, pe tren spre Petroșeni l'a apucat de-odată nebunia. A început să strige că soții săi din cupeu vreau să-î fure cele 1000 de coroane ce le are, — și deschizînd ușa dela cupeu (la vagon fără ambit) a sărit afară, de frica »hoților«!... S'a zdrobit rău la mîni, picioare, cap. Așa a fost dus în spital la Deva.

Convenire colegială. Absolvenții din anul 1899 ai școalei comerciale sup. gr-or. române din Brașov, toți aceia cari au subscris decenariul, precum și toți conșcolarii cari doresc a participa la convenirea colegială, ce să va aranja pe zilele de 11 și 12 Iuliu st. n. a. c. (Sf. Petru și Pavel) la Brașov, sunt rugați a-și comunica subscrișului adresa, pentru ca la timpul său să li-să împărtășească programul și alte deslușiri referitoare la această convenire. — Cu dragoste: Vasile Babi, funcționar la institutul „Bihoreana“, Oradea-mare.

Robi fugiți din temnița Devei. »H-v.« scrie că în 14 Maiu n. trei robi au fugit în un chip foarte îndrăzneț din temnițele cele nouă dela Deva. Erau trei inși, unul osîndit la 3 și jumătate ani robie grea, altul un hoț de țîguri, și un copil andru de 13 ani. Fusese duși toți trei ca bolnavi în o odaie de spital. Cu un fer dela pat au făcut o gaură

in zid, cit să încapă și să poată eși prin ea. Au legat apoi de-olaltă fășii late, rupte din trei ciarșafuri (lepedee) de pat și cu acelea s'au slobozit jos în curte, apoi cu ajutorul unei scări, au sărit peste zid și s'au cam mai dus, ajutați de vâlul nopții instelate. Pe la 2 ore după miezul nopții un pandur de pază a băgat de samă că cele 3 paseri lipsesc din colivie, dar a fost târziu. Dimineața s'a alarmat toată gendarmăria din comitat, îndrumându-să a vedea doar îi prinde.

Alegerea de protopop la Geoagiu este pusă pe ziua de Joi în 14/27 Maiu a. c. la orele 10 nainte de amiaz. Mercuri în 13 Maiu comitetul protopresbiteral va statori lista candidaților. Alegerea să va ținea în biserica parochială din Geoagiu-suseni, sub conducerea comisariului consistorial protpp Sergiu Medean.

Sub locuința gendarmilor din Silvașul-de-sus (l. Hațeg) făptuitori necunoscuți au pus 2 patroane de dinamită. Numai una a luat însă foc și a spart ferestrele și a stricat zidul. Gendarmii au scăpat cu o spaimă zdravănă și acum caută din răspuțeri doar pot găsi pe cine a pus dinamita sub cuibul lor.

Grindină uriașă. Dela Șimleul Silvaniei să telegrafiază, ca Dumineca trecut s'a deslănțuit asupra aceluși ținut o furtună năpraznică, și a căzut o grindină de mărimea ouelor de găină. care a spart ferestrele caselor, a stricat coperișele, a sprat mai multor oameni capetele! Și a ținut un cias întreg, dela 5 la 6. Pagube nesocotit de mari în pomi și holde!

— Iar dela Szikszó (comit. Abauj) să scrie că în aceeași vreme a căzut și pe acolo grindină de mărimea ouelor un cias întreg! Nu numai a zdrobit de tot holdele, legumele, pomii, dar a spart țiglele de pe coperișele caselor, că-s de jumătate descoperite! Ci-că de cînd își aduc oamenii aminte, așa grindină n'au mai văzut!

Moarte. Nicolae Popescu, profesor în penziune, protopop onorar, asesor consistorial etc. în Blaj, a încetat din viață la 17 Maiu, în

anul al 66-lea al vieții sale, în Blaj. In veci amintirea lui!

— Maria Varză de origine din Sibiiu, soția dlui sergent major de vînători Nic. Varză, aflător acum în Viena, — a încetat din viață în 16. Maiu în etate de 35 ani.

Cununie. Dl Ioan Pralea din Sărata, își vestește cununia cu dș. Mărioara Popescu din Totoiu, care să va sârba a 2-a zi de Rusalie în biserica gr.-or. din Totoiu.

Ce ajungi la bătrînețe!... Petru Meruțan din Rapoltul-mnre era om de 60 ani și a ajuns la vîrsta asta să-și omoare femeea, bătrînă și ea. La judele de cercetare, după cum cetim în »H.-v.«, a spus, că: Decînd cei tineri mi-s'au mutat în casă, viața mea a ajuns adevărat iad. Fiind bătrîn și ne-mai putînd lucra, nu-mi dădeau de mîncare, și bătrîna mea femeie, mama lor, le mergea nainte cu pildă în a mă chinui. În 8 Maiu am cerut să-mi dea și mie ceva de mîncare, și fiindcă nu mi-au dat, spunîndu-mi că n'au ce, am luat o oală să merg să-mi mulg un pic de lapte dela vacă. Cînd colo în oală iacă destule jumeri. I-am băgat de vînă muierei că, uite, avea ce, și tot nu a vrut să-mi dea. Ea a vrut să zmulgă oala dela mine, — atunci eu am izbit-o cu oala în cap, și apoi, ne-mai știînd ce fac, am luat săcurea și am lovit-o și cu săcurea de a murit!... Pe nenorocitul bătrîn l'au arestat.

Primire de elevi în școala c. și r. de cadeți. Pe anul prim a școalei de cadeți (infanterie) din Sibii, să primesc cu începerea anului școlar 1909/1910 (mijlocul lui Septemvrie): 30—35 tineri, cari cu 1. Septemvrie anul curent au implinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, și au absolvat patru clase civile sau gimnaziale. Condițiunile de primire, cari totodată cuprind și forma rugării, pot căpăta pe lingă trimiteră de 45 fil. la școala de cadeți din Sibiiu.

POSTA REDACȚIEI

E. A. Or. Nereușită. Prea multe greșeli de versificație.

I. P. în Bl. »Cîntec«, ca și celălalt, slab.

»Regimentul 63« — are cîteva strofe reușite, dar prea multe cu scăderi. Nu e încă de publicat.

Cr. R. în Hidiș. Cartea o vezi vestită mai sus și adresa dată.

Dlul S. Avr. în V. După volumul »Halima« sau 1001 nopți, scrie la ori-care librărie (boltă de cărți) de pildă la Librăria A. Murășanu în Brassov, sau I. Ciurcu et Comp. în Brassov, sau Archidiecezana în Sibiiu sau Libr. Seminarială în Blaj. Fiecare ți-o trimite.

Asigurări
contra

pagubelor de grindină
(pentru batere de piatră)

să fac la administrația foii noastre. Să primește în asigurare mai ales grîu și cucuruz. Cine vrea, plătește la primirea contractului, cine nu, va plăti numai după secere, prin Septemvrie, dînd pînă atunci cambiu.

A să scrie la: **Administrația foii »Libertatea«**, care vă dă deslușirile de lipsă.

Publicațiune de licitație!

Să aduce la cunoștința celor interesați, că pădurea de brad a bisericeii și școalei din comuna Bucium-Muntari, în mărime de 25 jughere cat. să va vinde pe cale licitațiunei publice în 1 Iunie st. n. 1909 în localul școalei române gr.-or. din Bucium sat.

Prețul de strigare: 16030 cor. Doritorii de a participa la licitație au a depune 10% vadiu în bani gata sau hîrtii de valoare; să primesc și oferte în scris. (373) 1—2

Bucium-Muntari, la 15 Maiu 1909 st. n.

Nicolae Ciama
prim epitrop.

Fată de suflet.

O familie bună, dar ajunsă în strîmtoare materială, îmbie a da ca »copii de suflet« la familii române milostive pentru cei săraci dar buni: o fetiță de 12 ani, una de 10 ani și un copilaș de 2 ani.

Adresa îmbietorului o dă Administrația foii. (374) 1—2

Anunț de căsătorie!

Un minieru în etate de 30 de ani care cîștigă lunar 100—110 cor. dorește a să căsători cu o văduvă fără copii sau fată mai înaintată în vîrstă, care nu din scopul că numai să fie măritată, fără sprerează după un viitoriu fericit și după un bărbat bun; confesiune nu hotărăște, să cere ca să aibă și ea ceva zestre. (371) 1—3

Cine dorește, să scrie sub anonimul »Minieru« la administrația foii care le va trimite la locul lor.

Practicant de prăvălie

află aplicare în prăvălia mixtă a subscrisului.

Să cere să aibă cel puțin 3 ori 4 clase gimnaziale sau reale ori civile.

Cei-ce cunosc afară de limba română, și pe cea germană și maghiară, sunt preferiți. (361) 3—3

Ioan I. Vulcu
comerciant, în Orăștie
(Szászváros).

2 tauri Pinzgau soiul curat

de cîte 2 ani, să află de vînzare la subscrisul:

Const. de Colbazi
Spring u. p. Koneza. 2-3

Un locomobil
(mașină de vapor)

puțin folosit dar în bună stare, 6 cai putere, lăsat pe 6 atmosfere, să află de vînzare cu preț foarte redus, în:

Atelierul de mașini a lui **Eugen Nicola**,
(363) 3—10 Blaj, (Balázsfalva).

2 învățăcei

găsesc îndată aplicare la subscrisul. Etate de 14—15 ani.

Să cunoască cetitul și scrisul bine!

Băgați pe 4 ani ca învățăcei îi îmbrac eu, pe 3 ani au să-i îmbrace părinții.

Lazar Radu
maestru ferar în Bințiți,
l. Orăștie.
(366) 2—3 Bencenz p. Szászváros.

Om din patrie să bea numai ape din Ungaria!

Institutul pentru circulația și exportul de APE MINERALE UNGARE societate pe acții în Budapest V., Báthory-utca 5-ik szám.

— „Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.“ —
aduce în circulațiune exclusiv numai ape minerale naturale ungare!

Și anume apă de:

Borsék izvorul Boldizsár, contra morb Invechit de stomac.
Borsék izvorul principal, regina apelor miner.
Borsék izv. Kossuth, contra lipsei de sînge.
Matild de Bodok apă acra alcalică.
Baross, contra boalei de rinichii.

Borhegyi, minător al udului.
De Boholt, răcoritoare.
De Vâlcele (Előpaták) contra gălbînării.
Felsördkosi Marta, contra boalei de grumaz.
Hargittalgeti, răcoritoare.

Horgász, făcînd poftă.
Casson-Salutaris.
Répati, distinsă.
Selter-săcuiesc, contra boli vechi de stomac.
Stojka, contra morbului de zăhar.

(306) **intreabă-ți medicul și-ți va spune, că: apa acra naturală** arc putere de vindecare și gust bun, ce nu să poate asemăna cu a apei acre măestrite! 8—18

Cu ape minerale ungare de-ale noastre, pot fi înlocuite aproape toate apele minerale din afară!

Depozit la: **HERMANN NUSSBAUM**, în Deva.

Vin bun!

La subscribul să găsește de vânzare vin de calitate cea mai fină, produs pe coastele dela Siria (Világos), și anume:

RIZLING curat, **ROUZÉ**, **SCADERCA** și **MUSTAFER**, foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, anume:

Mustarfer mestecat, cu 32 cor. hecto; Rizling și Rouzè și Scaderca, tot mestecat, cu **34 cor. hectolitru.**

Rizling și Rouzè dat deosebit, curat, cu 40 cor. hecto.

E vin de deal, nu de grădină, ori cîmpie! Fără drojdii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vinzătorul:

Petru Benea,
proprietar de vii în Világos,
(349) 5-10 comit. Arad.

Franzelărie

română în Blaj.

Aduc la cunoștința onorabilului public din Blaj și jur, că mi-am deschis în Blaj franzelărie: (coacere de **cornuri** (chifle), **franzele** (jimble) și de **pâne**.

Primesc îndată în franzelăria mea

doi învățacei

din casă, bună de 14-15 ani în vîrstă.

Rog onorabilul public pentru binevoitorul sprijin! (354) 3-4

Petru Moga,
franzelar în Blaj (Balázsfalva).

Atelier de încălțăminte

Ioan Hândoreanu

Poiana - (Pojána, Szeben m.)

Subsemnatul am onoare a recomanda onor. public atelierul meu din Poiana, precum și marele **depozit de încălțăminte gata**, din materialul cel mai bun și cu prețurile cele mai ef-tine, astfel, că onor. clienți vor rămînea pe deplin mulțumiți.

Cu deosebită stimă

(372) 1-3 **Ioan Hândoreanu,**
măestru păpușar în Poiana,
(Pojána, Szeben m.)

Econoamă!

Un măiestru Român dela oraș, caută o **econoamă**, fără copii; să aibă etatea dela 30-40 ani. — Româncele vor fi preferate în rîndul întiiu.

E măestru cu venite bune.

Informații dă administrația acestei foi. (370) 1-3

Pentru vătămați!

Legătorele de vătămătură patentate ces. reg. ale lui **Keleti**, provăzute cu pelottă pneumatică de gummi,

sunt, după părerea celor mai aleși medici, **cele mai bune** în soiul lor! Prin construcția lor potrivită, țin și opresc cu siguranță și cele mai vechi și mai grele vătămături.

Prețul: Cu o latură 12 cor.
Cu 2 laturi 24 cor.
Legători pentru vătămătură la unghiul moale: simple dar trainice: Pentru o latură: K 6-8- și 10-
Pentru 2 laturi: K 12-, 16- și 20-

Legători pentru vătămătură de buric; legători de foale pentru pân-tece ce atrîna în jos, ori contra boalei de stomac sau ficat.

Nou! Clorap pentru vine lărgite, fără cusătură. **Nou! Legătoare pentru menstruație;** susținători de ouă, etc.

cum și tot felul de lucruri de lipsă la grijirea de bolnavi și pentru comodi-tatea bolnavului, în cea mai bună ca-litate, și pe lângă prețurile de fabrică, le trimite: (220) 20-52

I. Keleti fabricant chirurgical de unelte de legăt.artificiale
Budapesta, IV. Koronaherczeg u. 17.
Catalog ilustrat, gratis și franco!

Cel mai renumit mijloc pentru **FRUMSETĂ** și pentru a face pielea fină este pasta **CRISTALIN!** Efect fără păreche! Pielea este zbea și devine netedă, curată și albă. Delătura sbriciturii etc. de pe față, mâni, git. După un-gere de 2-3-ori pier pistruielele, pe-tele de ficat, mitesser-urile, etc.

CRISTALIN-ul întinerește de minune. Il topim în apă, că nu cuprinde materii stricăcioase.

Prețul 1 cor. — In bor-cănaș de sticlă 3 cor. il ridică Săpunul Cristalin cu Efectul 1 cor.; pudra de plante 1 cor. Să gă-sește în ori-ce farmacie și droguerie. Pe postă se trimite dela fabricant: „Cristalin“, Budapest str. Baros 91. Comandă se trim-it zilnic, dîndu-se și îndrumare de folosire.

PENTRU ECONOMI!

Cel mai bun **stropirea viilor, ba și a pomilor** mijloc pentru:

să capătă la apotecarul

Cornel Demeter din Orăștie — Szászváros (lîngă bisericile evang. reformate), și anume:

Peronospin-ul!

E mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea vii-lor, în contra *peronosporei* (a „manei“ care uscă viia).

E neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin în folosință „PERONOSPINUL“ decît piatra-vînată!

Cu „Peronospinul“ stropind viia, pui la 1 hectolitru de apă praf de 50 fil., pecînd piatra-vînată trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind piatra-vînată foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată capătă numai adevă-ratul „Peronospin“, fac și ușurarea aceea, că deja la comande de 10 pachete, il trimite *francat*.

Prin întrebuintarea „Peronospin“-ului, viia va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel *roada de vin mai bogată!* Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii-vinete, nu să ajung aceste roduri, — poate pentru aceea, că piatra-vînată ver-zește peste măsură frunzele și prin asta zbea din puterea și suc-ul viței! Praful de stropit al meu, „Peronospin“-ul, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosperă (mană). Prețul unui pachet este 50 fil. „Peronospinul“ este deja de 7 ani în între-buintare cu cea mai frumoasă izbîndă!

Folosul „Peronospinul“-ui s'a dovedit și la stropirea *pomilor*, mai ales a pomilor tineri, cruzi, pentru a-i scuti de felurile mus-culițe și gîngănii ce-i opăcesc în desvoltare! (355) 4-6

Revînzătorii, comercianții, capătă rã b a t.

A să cere la: **CORNEL DEMETER,** apotecar în Orăștie-Szászváros.

Subscribul aduc la cunoștința publică, că mi-am deschis în **Alba-Iulia** Strada Sárdi 12, atelier de

văpsitorie

pentru lucruri de măsur: **uși, ferești și mobile**, lucru în **oleiu**. Material solid, prețuri reduse!

Ioan Popovici, măestru vopsitor în Alba-Iulia (369) (Gyulafehérvár, str. Sárdi 12). 2-3

Obede

mari, pentru cară, uscate din lemn de fag, — să află de vîn-zare la subscribul. Am 800 de bucăți. (365) 2-3

Doritorii a le avea, să se adreseze de-adreptul la:

Petru Tămășoiu inv. în Costești, l. Orăștie (Kosztésd, u. p. Szászváros). (325) 9-26

Casă de vînzare.

Casa lui **Wagner-Dunitz** din strada **Promenadei Nr. 14**, arangiată cu **drept de cărcimărit**, cu **odăi de închiriat în curte și cătră stradă**; cu **grajd și grădină**, e de vînzare din mână liberă. Informații tot acolo. (356) 3-3

Cine dorește călătorie — bună și iute —

— de plăcere

6 zile la America

acela să ceară îndrumări ro-mânești dela

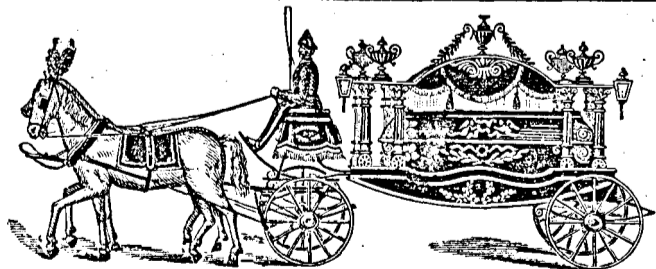
Falk și Comp.

Cancelarie românească

HAMBURG

Raboisen 30. (325) 9-26

7-10 (333)

BRUTUS BRASSAI

Întreprindere de înmormintări. — Magazin de mobile și atelier de măsur: **ORĂȘTIE, Drumul țării Nr. 3.**

Pentru cultivătorii de vii.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „**MUGURUL**“ înso-țire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsé-betváros) care vinde (177) 16-25

altoi de viță de viie de toate speciile, precum și

viță americană,

cu și fără rădăcină, și, la dorință, însoțirea dă instruc-ție gratis ori-cui în toate ramurile cultivei de viie.

Întreprinde: Transportarea morților; — are magazin de toate cele trebuitoare la îngropăciuni, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Îngrijește însuși de îngropăciune, după clase proprii, în loc și în provincă! — Serviciu acurat și solid! —

CINE VOESTE A ZIDI

case nouă, și dorește a avea *lucru bun de măsar*, (timplar) ca: Uși, ferești, padimente, aranjamente în școale și biserici, și altele, — să nu întârzie a cerceta atelierul subscrisului — unde s'au gătit cele mai multe lucrări atât la case particulare, cit și pentru școli și biserici!

Rog onor. public român, și onoratele comitete parohiale, a să adresa cu toată încrederea la mine, asigurându-i că pe lângă *prețuri moderate*, le dau *lucru bun și solid*, — punind mare grije și pentru transportul lucrului pe unde ar fi de transportat.

6-24 Dumitru Martin, măestru timplar (măsar) în Orăștie, (268) (Szászváros).

Atențiune!

Nu-ți comanda altoi de viie, mlădițe de viie, până nu ceri catalogul cu prețuri dela mine! Miia de altoi cu rădăcină 140 cor., soiul Delawre 100 cor. miia.

Adresa: SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY

(227) 24-25.

Felső-Szeged, Somogy megye.

„Geogeană” institut de credit și econ. soaietate pe acții în GEOAGIU — (Algyógy).

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4 1/2%, dacă anunțul e scurt. Intr'ucit permite starea cassei, aceste să replătesc și fără anunț;

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5 1/2%, dacă să depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de-ale corporațiilor culturale să retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele să capitalizează de două-ori pe an: în 30 Iunie și 31 Dec.

Depuneri și ridicări să pot face și prin postă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

5-12 (256)

Direcțiunea.

„Aurora”

intreprindere română în New-York 204, W. 14 th. st.

Director: Dr. Epamin. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma »Aurora«.

Banca română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere, să se adreseze la banca română »Aurora« din New-York 204 — W 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre, care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți la America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea »Aurora« 204. W. 14. th. str. New-York, care vă dă bilete pe toate liniile concesionate de statul ungar.

Dacă cumpărați dela noi bilet de vapor, veți primi adăpost în Cassa-română de emigrare »Aurora« 204. W. 14. th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central »Aurora«, despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuti în evidență în registrele căsii de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America, să ceară deslușiri la întreprinderea »Aurora«.

Toate epistolele să se trimită la adresa:

Dr. E. Lucaciu, dir., 204. W. 14. th. str. New-York S. U. A. de N.

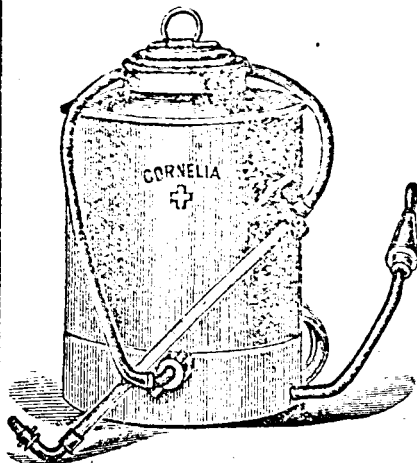
Cine dorește răspuns, este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

(328) 5-14

Editor și redactor responsabil: Alexandru Iozon.

VICTOR DAHINTEN, neguțatorie de fer

în ALBA-IULIA, lângă Fântâna.

Recomand marele meu depozit în pușculițe (sprituri) de peronospora, de cele mai bune, și pe așteptare (accept) până în 1 Noemvrie, dela K. 20-58 per bucată, cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, șparherduri, și-roafe, cuie, pene de fer, trestie de stucatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, lopiți, articli de gumi și mașini economice, etc., toate de calitatea cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.

(358) Cu disunsă stimă 4-5

VICTOR DAHINTEN.

HANS STEPHANI

Hotel „Transsylvania”
Orăștie—Szászváros.

T. P. Am onoare a atrage atențiunea Onor. public asupra *vinurilor* mele curate și excelente ardelenesti, pe care le recomand a le întrebuița în deosebit cu ocaziunea nunților, botezelor, festivităților, etc., cu următoarele prețuri:

Vinuri din a. 1908, la cumpărare de 60-70 lit. 36 fl. litrul
 „ ” „ 1907, „ ” „ ” „ 38 „ ”
 „ ” „ 1906, „ ” „ ” „ 40 „ ”

Risling, Seauvignon, Traminer sau Ruhländer, etc., dela 60 fileri în sus litrul, măsurat, ceva mai scump.

În Hotel să află în totdeauna chilli (odăi) pentru noapte, cu prețuri foarte solide: 1 odaie dela 1-20 până la 3 coroane.

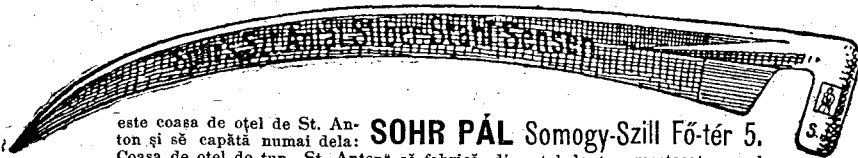
Cost în abonament, în hotel sau dus acasă, cu 20 fl. pe lună amiaz și cină; sau numai amiaza cu 12 fl.

Rugînd on. public pentru binevoitor sprigin!

Cu stima Hans Stephani, hotelier.

(326) 9-15

Cea mai bună coasă în lume

este coasa de oțel de St. Anton și se capătă numai dela: Coasa de oțel de tun „St. Anton” se fabrică din oțel de tun mestecat cu cel mai nobil metal special, secretul fabriciei.

500 de coroane plătesc celui-ce este în stare să arate o coasă de oțel de tun „St. Anton” cumpărată dela altă firmă!

1000 de coroane plătesc celui-ce găsește între 100 de coase de tun „St. Anton” 2 rele. Cel-ce dorește o coasă bună și de încredere, să nu cumpere până nu cere cu o corespondentă, dela vesița firmă de sus, catalogul ilustrat, care se trimite gratis și franco. Lunile de față sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cel-ce adună comande primește rabat! Garanție deplină. La 10 bucăți, o coasă se dă în cinstă!

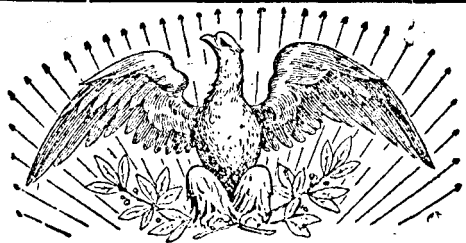
Serviciu conștientios! Mii de scrisori de recunoștință și comande renoite să pot arăta și pune la dispoziție ori-cui.

Brici de oțel de diamant cu garanță de 5 ani, costă 1 fl. 50 cruceri.

(343) 6-6

DE CE

sufăr miile de bolnavi și dureri pentru a căror tămăduire este leac sigur? Nu trebuie să-și peardă nădejdea tămăduirii numai pentru-că n'au ajuns rezultat cu felurite leacuri zise bune, dar rămase fără efect. Miile de bolnavi vindecați dovedesc cu vorba și în scris, că folosind după prescripția medicală aparatul Electro-Vitalizer, s'au tămăduit de boale de cari în zadar și-au căutat ani de zile tămăduire altfel.

S'a dovedit ca distinsă cura electrică la nervozitate, slăbie de nervi, reumă, dureri de cap și spate, boale nervoase de stomac, mațe, inimă, anemie și ori-ce fel de slăbie! Despte acest fel de vindecare și despre aparatul Electro-Vitalizer, dă deslușiri amănunțite cărțicica „Cura Modernă Electrică”, despre

Cupon pentru carte gratis! Tac-și trimite!

Inst. medical „Electro-Vitalizer”
Budapest IV. Károly k. 2. félelmel. 60.

Rog a-mi trimite, franco, închis. cartea despre „Cura modernă electrică”, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele.....
Comuna și posta.....

pe care o trimite gratis și franco în covertă ori-cărui care, scriind că a cetit despre ea în toaia aceasta, o cere dela institutul de ord. medicală
ELECTRO-VITALIZER
Budapest IV. Károly k. 2. félelmel. 60.

„Tipografia Nouă” în Orăștie.